

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2003-2-30 (Menfi Tespit)
Karar Sayısı : 03-44/503-223
Karar Tarihi : 19.6.2003

A- TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Mustafa PARLAK
Üyeler : A. Ersan GÖKMEN, R. Müfit SONBAY,
Murat GENCER, Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ,
Rıfki ÜNAL, Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI,
Tuncay SONGÖR, Kublay ATASAYAR,
M. Sıraç ASLAN, Süreyya ÇAKIN

B- RAPORTÖRLER: Murat ÇETİNKAYA, Hakan Suat ÖLMEZ

**C- BİLDİRİMDE
BULUNAN**

: - Toprak Tüketim Malları Pazarlama ve Sanayi A.Ş.
Hüseyin Rahmi Gürpınar Sok. No:2 06680
Çankaya/Ankara

D- TARAFLAR

: - Toprak Tüketim Malları Pazarlama ve Sanayi A.Ş.
- Yetkili Satıcılık Verilecek Muhtelif Teşebbüsler

E- DOSYA KONUSU: Toprak Tüketim Malları Pazarlama ve Sanayi A.Ş. (Toprak Tüketim)'nin pazarlamakta olduğu malların satışı amacıyla yapacağı "Yetkili Satıcılık Sözleşmeleri"ne ilişkin menfi tespit belgesi verilmesi talebi.

F- DOSYA EVRELERİ: Rekabet Kurulu'nun 14.7.2002 tarihinde mevcut grup muafiyet tebliğlerinin yerine 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'ni çıkarması üzerine, söz konusu Tebliğin yürürlüğe girdiği 14.7.2002 tarihi itibarıyla menfi tespit/muafiyet başvuruları sonuçlandırılmamış olan bazı teşebbüslere, başvuru konusu olan anlaşmalarının halen yürürlükte olup olmadıklarını tespit etmek ve bu anlaşmalarını 2002/2 sayılı Tebliğ'e göre düzenlemelerini sağlamak amacıyla bir yazı gönderilmiştir.

Bunun üzerine Toprak Tüketim'in Kurum kayıtlarına 7.5.2003 tarih, 2012 sayı ile intikal eden cevap yazısında, Kurum kayıtlarına 10.6.1999 tarih ve 1785 sayı ile intikal eden Yetkili Satıcılık Sözleşmesi'nin halen yürürlükte olduğu ve sözleşmenin 3. maddesinin yazıda belirtilen şekilde değiştirileceği ifade edilerek, sözleşmenin bu haliyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un ilgili maddelerine aykırı olmadığını gösterir menfi tespit belgesi verilmesi talep edilmiştir.

Bu çerçevede, düzenlenen 15.5.2003 tarih, 2003-2-30/MM-03-MÇ sayılı Menfi Tespit Raporu, 13.6.2003 tarih, REK.0.06.00.00/66 Başkanlık önergesi ile 03-44 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G- RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda; Toprak Tüketim'in pazarlamakta olduğu ürünlerin dağıtım ve satışı amacıyla yapacağı Yetkili Satıcılık Sözleşmeleri'nin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi hükümleri çerçevesinde rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacı ve etkisinin olmadığı ve aynı Kanun'un 8. madde hükmü gereğince talep edilen menfi tespit belgesinin verilmesinin uygun olacağı ifade edilmiştir.

H- İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. İlgili Pazar

Dosya konusu Yetkili Satıcılık Sözleşmesi ile etkilenen ürünler birinci hamur yazı baskı kağıtları, fotokopi kağıtları ile temizlik kağıtları, sağlık ürünleri, çocuk bezi ve hijyenik pedlerdir. Arz yönünden, kullanılan teknoloji, hammadde ve diğer üretim faktörleri dikkate alındığında, bu ürünlerden temizlik kağıdı, ped sağlık ürünleri, çocuk bezi ve hijyenik pedlerin üretimlerinin benzer özellikler taşıdığı ve bu ürünlerden birisinin üretim hattında yapılacak bazı değişiklikler ile diğerlerinin de üretilebileceği anlaşılmaktadır. Aynı durum fotokopi kağıtları ile yazı baskı kağıtlarında da geçerlidir. Bu nedenle bu ürünlerin arz yönünden birbirleriyle tam ikame olmasa dahi kısmi olarak ikame edilebildikleri kabul edilebilir. Ancak, talep yönlü bir değerlendirme yapıldığında, söz konusu ürünleri aynı ilgili ürün pazarında kabul etmek mümkün değildir. Zira bu ürünlerden herhangi biri tüketicinin kullanım amaçları bakımından diğer ürünlerle ikame edilememektedir. Bu nedenle ilgili ürün pazarı, yukarıda belirtilen temizlik kağıtları, yazı baskı–fotokopi kağıtları, ped sağlık ürünleri, çocuk bezi ve hijyenik ped pazarları olarak ayrı ayrı pazarlar şeklinde tanımlanmıştır.

Ayrıca bildirim formunda Toprak Holding tarafından üretilen cam bardakların pazarlanması amacıyla yapılacak satıcılık sözleşmesine de menfi tespit belgesi istendiğinden cam bardaklar da ayrı bir ilgili ürün pazarı olarak belirlenmiştir.

Bildirime konu olan işlemin etkilediği ürünlerin tüm ülke pazarına yönelik satışı ve pazarlaması gerçekleştirildiğinden dolayı ve ayrıca ilgili ürünlerin taşıma maliyetlerinin önemli bir etken olmaması ve bölgeler arasında pazarın farklılaşmasına sebep olacak bir unsurun bulunmaması nedenleriyle ilgili coğrafi pazar, Türkiye Cumhuriyeti sınırları olarak kabul edilmiştir.

H.2. Teşebbüse İlişkin Bilgiler

Toprak Tüketim, genel olarak Toprak Holding bünyesindeki kağıt, temizlik ve sağlık ürünleri üreten şirketlerin pazarlama faaliyetlerini yürütmektedir.

Toprak Kağıt Sanayi A.Ş. (Toprak Kağıt) yazı baskı kağıdı üreten bir şirket olup %...'lik bir pazar payına sahiptir.

Toprak Temizlik Kağıdı Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Toprak Temizlik) ise temizlik kağıdı üretimi yapmaktadır ve sektörde %...'lık bir pazar payı ile önde gelen teşebbüsler arasında yer almaktadır. Toprak Temizlik'in üretiminin büyük bölümü tuvalet kağıdı, peçete, kağıt havlu, mendil ve kutu mendilden oluşmaktadır. Toprak Tüketim'in üretim zincirinde Gala Ekstra, Ultra Nova, Roza ve ev dışı kullanıma yönelik Ultra Krep markaları bulunmaktadır.

Toprak Sağlık Ürünleri de 1996 yılından bu yana bebek bezi ve hijyenik ped üretimi ile uğraşmaktadır.

Toprak Tüketim'in, incelemeye konu Yetkili Satıcılık Sözleşmesi, genel olarak Toprak Holding bünyesinde yer alan şirketlerin ürettiği temizlik ve sağlık ürünlerini kapsamaktadır.

H.3. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

Başvuru konusu Yetkili Satıcılık Sözleşmesi'nin 1. maddesinde, sözleşmenin satıcılık (bayilik) sözleşmesi olduğu ve yetkili satıcıya komisyonculuk, acentalık, tellallık, simsarlık, vekillik ve ortaklık hakkı vermeyeceği belirtilmiştir. Yine aynı maddede satıcılık hakkının kişisel bir hak olup başkalarına devredilemeyeceği ve ayrıca Toprak Tüketim'in satışları yetkili satıcılar aracılığıyla yapabileceği gibi doğrudan kendisinin de yapabileceği ifade edilmektedir.

Sözleşmenin 3. maddesinde ise, yetkili satıcının sözleşme konusu ürünleri mevzuat hükümlerine aykırı olmamak üzere, Toprak Tüketim tarafından yayınlanacak satış yönetmeliği çerçevesinde alarak satışa arz edeceği öngörülmüştür. Bu hükümden hareketle Toprak Tüketim'den talep edilen satış yönetmeliğinin incelenmesi sonucunda, iskonto hesapları, teminat, tahsilat ve iadelerle ilgili taraflararası ticari ilişkilerin düzenlendiği ve 4054 sayılı Kanun hükümlerine aykırı herhangi bir hususun bulunmadığı tespit edilmiştir.

Diğer taraftan, sözleşme ile yetkili satıcılara belli bir bölgede satış yapma yetkisi verildiği, fakat bu bölgede münhasırlık oluşturduğuna dair bir hüküm bulunmadığı, bir başka ifadeyle sözleşmenin bu haliyle yetkili satıcının faaliyette bulunacağı bölgeye başka bir satıcının da girmesine mani olmadığı görülmektedir.

Bu çerçevede başvuru konusu Yetkili Satıcılık Sözleşmesi'nin Toprak Grubunun genel olarak sektördeki ve ilgili pazarlardaki konumu da dikkate alınarak 4054 sayılı Kanun hükümleri'ne aykırılık teşkil etmediği kanaatine varılmıştır.

I- SONUÇ

Yukarıda yer verilen tespitler ve yapılan değerlendirmeler doğrultusunda; Toprak Tüketim Malları Pazarlama ve Sanayi A.Ş.'nin pazarlamakta olduğu Gala, Extra Gala, Selection, Nova, Ultra Nova marka temizlik kağıtları, Libero markalı çocuk bezi, Libresse markalı hijyenik ped ve Toprak markalı cam bardaklarının pazarlanması amacıyla yapacağı Yetkili Satıcılık

03-44/503-223

Sözleşmeleri'nin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkındaki Kanun'un 4. maddesi hükümleri çerçevesinde rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amaç ve etkisinin bulunmadığı anlaşıldığından, aynı Kanun'un 8. maddesi hükmü gereğince talep edilen menfi tespit belgesinin verilmesine OY BİRLİĞİ ile karar verilmiştir.